

Dosarul nr. 2r-24/22
2-20078896-01-2r-11012022

Prima instanță - (Judecătoria Strășeni, sediul central) T. Andronic
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Nadejda Tatarciuc,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasilisa Coșeru împotriva Nadejdei Tatarciuc și lui Anatolie Tatarciuc cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 9 iulie 2020, Vasilisa Coșeru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Tatarciuc și lui Anatolie Tatarciuc cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 februarie 2021 a Judecătoria Strășeni, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Vasilisa Coșeru împotriva Nadejdei Tatarciuc și lui Anatolie Tatarciuc cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc în beneficiul Vasilisei Coșeru, datoria contractuală în sumă de 52 000 lei și cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat în mărime de 1 560 de lei.

La 24 mai 2021, Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelanților Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului.

S-a respins apelul declarat de Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc împotriva hotărârii din 19 februarie 2021 a Judecătoria Strășeni, sediul central, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 21 decembrie 2021, Nadejda Tatarciuc a declarat recurs împotriva încheierii din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând: repunerea în

termenul de atac, admiterea recursului, casarea încheieri și soluționarea prin decizie a problemei.

În motivarea recursului, recurenta a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este ilegală și pasibilă de a fi casată.

Nadejda Tatarciuc a susținut că prin încheierea contestată i-a fost îngădit dreptul la un proces echitabil, or, instanța de apel fără să examineze în ansamblu probele prezentate, s-a limitat doar la expunerea superficială asupra normelor procedurale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat în termen, la 21 decembrie 2021, având în vedere că încheierea a fost expediată părților pentru cunoștință la 30 decembrie 2021, iar alte documente care să ateste recepționarea acesteia de către recurentă, la dosar lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În prezenta cauză, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat 19 februarie 2021. (f.d.43)

La 24 mai 2021, Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi. (f.d.56-57)

Prin încheierea din 9 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelanților termen de 10 zile pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel. (f.d.61-62)

Examinând chestiunea privind acceptarea spre examinare a cererii de apel, prin încheierea din 9 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit apelul declarat de Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc împotriva hotărârii din 19 februarie 2021 a Judecătoria Strășeni, sediul central, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de apel și-a fundamentat soluția în baza art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, concluzionând că apelanții nu au demonstrat imposibilitatea depunerii cererii de apel în termen, în circumstanțele în care au fost citați pentru fiecare ședință de judecată și au recepționat copia dispozitivul hotărârii la 5 martie 2021.

Instanța de apel a reținut că acțiunea a fost depusă la 9 iulie 2020. Prima ședință a fost stabilită pentru 19 noiembrie 2020, părțile fiind citate în acest sens, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.18, 20).

La fel, potrivit filelor dosarului 22 și 23, Nadejda Tatarciuc a primit copia încheierii din 28 septembrie 2020 și a semnat recipisa prin care a fost informată despre data ședinței de judecată.

Potrivit procesului-verbal al ședinței din 19 noiembrie 2020, părțile nu s-au prezentat, fiind stabilită o altă ședință de judecată pentru 28 ianuarie 2021 (f.d.41), cu citarea repetată a părților (f.d.32, 34).

La ședința de judecată stabilită pentru 28 ianuarie 2021, Tatarciuc Nadejda și Tatarciuc Anatolie nu s-au prezentat, deși au fost citați legal.

Astfel, ședința de judecată a fost amânată pentru 19 februarie 2021 (f.d.41-42), pentru care Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc au fost citați repetat, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.38-39).

În consecință, la 19 februarie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, iar potrivit avizelor de recepție anexate se confirmă că, apelanții au recepționat copia dispozitivului la 5 martie 2021 (f.d.48, 50).

Astfel, Colegiul instanței de apel a conchis că apelanții au cunoscut despre examinarea cauzei și nu au luat nici o măsură pozitivă la citațiile expediate, iar în final nu au adus nici un argument concludent care să confirme imposibilitatea declarării apelului în termen.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată legală și întemeiată din următoarele considerente.

Conform art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reține că, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării hotărârii, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

Deci, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 20 februarie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, și a expirat la 20 martie 2021, ultima zi pentru depunerea cererii de apel, potrivit art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului or momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de recurs notează că deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa pârâților/apelanților, faptul dat nu influențează depunerea apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, prin dispozițiile articolului menționat legiuitorul nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Apelanții Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc au avut posibilitatea de a contesta hotărârea din 19 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central în termen, până la 20 martie 2021, având în vedere că au cunoscut despre derularea cauzei civile intentate împotriva lor, însă au depus cererea de apel abia la 24 mai 2021.

Cât privesc argumentele cererii de recurs, Colegiul le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse.

Or, cele menționate mai sus confirmă faptul că Nadejda Tatarciuc și Anatolie Tatarciuc au cunoscut despre adoptarea hotărârii, astfel că aceștia trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională și CtEDO, de a proteja drepturile de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că pe durata întregului proces, părțile sunt obligate să se intereseze despre dosarul aflat în examinare și să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze

despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că apelanții au demonstrat o neglijență a drepturilor lor procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, Colegiul trage concluzia că, cererea de repunere în termen a apelului este nejustificată și corect a fost respinsă de către instanța de apel.

Luând în considerare cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de Nadejda Tatarciuc ca fiind neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Nadejda Tatarciuc.

Se menține încheierea din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasilisa Coșeru împotriva Nadejdei Tatarciuc și lui Anatolie Tatarciuc cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh